

1. Proovimaterjali võtmise üldinfo

1.1. Patsiendile tuleb meditsiinitöötaja poolt jagada informatsiooni, kuidas erinevateks uuringuteks valmistuda.

1.1.1. Soovitused proovimaterjali andmiseks

1.1.1.1. Vereandmisele eelneval päeval tuleb patsiendil piirata kohvi ja alkoholi tarbimist ning vältida füüsilist pingutust.

1.1.1.2. Mõnede uuringute puhul on kohustuslik paast:

Analüüt	Lühend	Soovitus
Ammoonium	fP-Ammoon	Paast 12-tundi
Aldosteroon	P-Aldo	Analüüs võtta 2 tundi pärast patsiendi ärkamist
Reniin	P- Ren	Paast 12-tundi, analüüs võtta 2 tundi pärast patsiendi ärkamist
Vitamiin B ₁₂	fP-B ₁₂	Paast 12-tundi
Folaat	fP-Fol	Paast 12-tundi
Gastriin	fS-Gastriin	Paast 12-tundi
Glükoos	fP-Glyc	Paast minimaalselt 2 tundi
Kasvuhormoon	fP-hGH	Paast 12-tundi ja rahulolek
Kolesterool	fP-Chol	Paast 12-tundi
HDL-kolesterool	fP-HDL-Chol	Paast 12-tundi
LDL-kolesterool	fP-LDL-Chol	Paast 12-tundi
Triglütseriidid	fP-Trig	Paast 12-tundi
Laktoosi taluvuse proov	LTT	Paast 12-tundi
Glükoosi taluvuse proov	GTT	Paast 12-tundi

1.1.1.3. Paastu vajavate analüüside korral verd anda hommikul (vähemalt tund ärkvel olnuna), muudel juhtudel võite verd anda soovitavalt mitte varem kui 2 tundi pärast sööki.

1.1.1.4. Vahetult enne vereandmist vältida füüsilist pingutust.

1.1.1.5. Vahetult enne vereandmist protseduuritõa ukse taga istuda rahulikult vähemalt 15 minutit.

1.1.1.6. Kordusanalüüsiks anda verd umbes samal kellaajal.

1.1.2. Pärast vereandmist hoida verevõtja poolt antud puhastuspadjakest torkekohal umbes 5 minutit, et ei tekiks verevalumit. Mitte kõverdada kätt küünarnukist, kuna see võib tekitada ulatuslikke verevalumeid.

1.1.3. Anda patsiendile röga-, uriini- ja roojauuringuteks sobiv proovinõu.

1.2. Patsiendi identifitseerimine proovimaterjali võtmisel

1.2.1. Veenduda, et tegemist on õige patsiendiga!

1.2.2. Patsiendi käest küsida ees- ja perekonnanime ning isikukoodi.

1.2.3. Patsient ütleb ise oma nime, väikese lapse puhul ütleb lapse nime lapsevanem või hooldaja.

1.2.4. Ärge esitage patsiendile suunavaid küsimusi (Näiteks: Kas Te olete Juhan Juurikas?).

- 1.2.5. Võrrelda saatekirjal olevaid ja patsiendi poolt öeldud andmeid. Andmed peavad kokku langema. Kui andmed ei kattu, identifitseerida ambulatoorne patsient isikut tõendava dokumendi alusel ja teha sellekohane selgelt eristatav märkus saatekirjale.
 - 1.2.6. Statsionaaris kontrollida patsiendi nime patsiendilt küsides ja randmepaelalt vaadates. Andmete erinevuse korral pöörduda osakonna õe või arsti poole andmete täpsustamiseks.
 - 1.2.7. Kontaktivõimetu patsiendi kohta küsida informatsiooni osakonna õelt või arstilt.
- 1.3. Proovinõu markeerimine
 - 1.3.1. Katsutile ja teistele proovinõudele kirjutada loetavalt patsiendi ees- ja perekonnanimi ning isikukood või kleepida patsiendi andmetega kleebis koheselt pärast uuringumaterjali võtmist **patsiendi juurest lahkumata.**
 - 1.3.2. Katsutitele kleepida kleebis nii, et nähtavale jääks etteantud täituvuspiir ja katsuti sisu.
 - 1.3.3. Proovinõu küljele kirjutada patsiendi nimi ja isikukood loetavalt trükitähtedega või kleepida patsiendi andmetega kleebis. **Proovinõu kaanele kleepimine ja kirjutamine on keelatud.**
 - 1.3.4. Laboris identifitseeritakse proovimaterjal proovinõul olevate patsiendi andmete alusel (saatekirjal ja proovinõul olevad patsiendi andmed peavad olema identsed).
 - 1.3.5. Kui ühe uuringuga kaasneb mitu proovinõud/alusklaasi, siis peavad need olema eristatavalt märgistatud.